

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: ארז קלפהולץ	שם פרטי: ראובן רולנד
-----------------------	----------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: קלפהולץ		בלועזית: Kalpholz	
שם פרטי איתו נולדתי: רולנד		בלועזית: Roland	
עיר לידה: פריז 13		מין: ז/נ שנת לידה: 5/10/1935	
שם פרטי ושם משפחה של האב: שלמה		בלועזית: Paris	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: פריז 12		ארץ לידה: צרפת	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ)		חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)	
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית:	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית:	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי:		תאריך השחרור:	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'		שנת עליה: 1954	
		במידה ועלית באנייה, ציין את שמה קדמה	

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בפריז להורים שהגיעו שלוש שנים קודם לכן מפולין. אבי היה חייט ואמי הייתה עוזרת שלו. יצאנו מפריז ב-13.6.40, יום לפני כניסת הגרמנים. חברה של הדודה המליצה לנו על מקום שאליו נוכל לברוח וכך יצאנו יחד עם המשפחה של דודתי אל כפר לה-פראנס במחוז דורדוגן.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

לה-פראנס הייתה תחת שלטון וישי עד נובמבר 1942. הלכתי לבית ספר רגיל והרופא המליץ לשלוח אותי למקום עם אוויר שיהיה לי טוב לריאות. כך שהייתי חמישה חודשים במנזר ליד Pervgueux עד שהתברר לאמי שמסתירים ילד מכל משפחה יהודית והיא דרשה שאחזור למשפחה. בקיץ 1943 המחתרת הצרפתית הודיעה לאבי שהמשטרה הצרפתית תבוא לעצור אותו ואת דודי כדי למסור אותם לגרמנים. והם הצליחו להסתתר בעזרת המחתרת שגם דאגה לנו לניירות מזויפים. ביולי 1943 עברנו להרי האלפים שהיו אז תחת הכיבוש האיטלקי. כעבור זמן קצר הצלחנו לברוח ולעבור את הגבול לשווייצריה. בשווייצריה הייתי זמן קצר בבית ילדים Hemberg ומשם נשלחתי למשפחת איכרים Walzenhalisena, מעל אגם קונצטנזה. כעבור שנה הועברתי למשפחת כהן דת פרוטסטנטי בעיירה Heiden, שם נשארתי שנה נוספת.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד היום

(השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

באוגוסט 1945 חזרתי עם אמי ושני אחיי לצרפת. דירתנו בפריז הייתה תפוסה על ידי צרפתים אבל כעבור שנה חזרנו אליה. אחרי המלחמה למדתי בבית ספר יסודי ולאחר מכן בבית ספר מקצועי של הנהלת חשבונות. הייתי חבר ומדריך בתנועת דרור ובשנת 1953 יצאתי להכשרה ועליתי ארצה. הגעתי לארץ ב-29.4.1954 לקיבוץ בית קשת בו אני חי עד היום. הקיבוץ שלח אותי לסמינר מורים. עבדתי בגן ירק, מטעים, הוראה בכיתות יסוד, שליחות בתנועה בצרפת, הנהלת חשבונות ומחשוב. התגייסתי לצבא בשנת 1955 ועד 1958 שירת ב"נחל". נישאתי לחניכה מעליית הנוער מעיראק ויש לנו חמישה ילדים וכיום גם שבעה נכדים. אני עדיין פעיל בקיבוץ.

הסיפור נכתב על ידי ראובן רולנד ארז קלפהולץ

בית קשת, נובמבר 2012

אבי החתום מטה, ראובן ארז - Roland Klapholz - יליד 5 באוקטובר 1935, בפריס 13, מצהיר בזאת:

הורי, שלמה קלפהולץ וחנה גלרנטר הגיעו מפולין לצרפת בראשית שנות ה-30, נשאו בערית פריס 20 ב-16 במרס 1933. אבי היה חייט למשים ואמי תופרת. משפחתנו כללה את הורי, אחי הצעיר (HENRI) חיים שנולד ב-26 באוקטובר 1937 בפריס 13 ואמני.

ערב כניסת הגרמנים לפריס, ידית דודתי, לאה פנסטר, (אחות אמי), גברת רן לפורה¹ הציעה לשתי משפחותי לעבור ל-לה פורס², שם נולד בעלה, השבוי בידי הגרמנים. הצלחנו לצאת את פריס ברכבת האחרונה לפני כניסת הגרמנים לעיר.

ב-לה פורס גרנו בבית שקן לסנדלר מר שטו³, על ככר הכפר יחד עם משפחת פנסטר (דודתי לאה, דודי הרש-צבי ובתם ויוויאן) ועוד משפחה יהודית (גלבווסר?) אשר נלקחו לאושוויץ.

רפא מארגון ה"ג'וינט" אשר בקר בביתם מצא שראותי חלשות ושלחו אותי למנזר⁴ שם הייתי מוסתר 5 חודשים. כאשר נדע לאמי שמסתירים ילד יהודי אחד מכל משפחה כדי שישאר שריד מכל משפחה למקרה שיישלחו למחנה, היא דאגה להחזיר אותי כי בשבילה גורל המשפחה צריך להיות שווה לכולם. האם היתה זאת מדיניות של ה"ג'וינט" או של ארגון אחר?

בחזרה ל-לה פורס הלכתי לבית הספר ואני זוכר את מורי האדון סום⁵, את סבע החמור ששם על ראשי, את מכות הסרגל על קצות האצבעות עבור כל שטות קטנה. הלכתי לבית ספר עם בג של הסנדלר, ז'ק שטו, שהיה חברי הטוב.

ב-20 במבמר 1942 נולד אחי הקטן, ישעיהו-איזי, בברגר⁶.

לפעמים אבי היה לוקח אותי לבקר בחווה, ואני חושב שזו היתה החווה של משפחת פנסון⁶. כאשר נדע לאבי שהוא מופיע על רשימת היהודים הצפויים להעצר בפברואר 1943 (רשימה הנמצאת בארכיון מחוז דורדון⁷), ללא ספק ע"י מר פנסון, אבי ודודי (שערק ממחנה עבודה) הצליחו להסתתר זמן מה וכעבור זמן להגיע ל-סן ג'רווה לה בן⁷ הודות לתעודות מזויפות שנמסרו להם ולנו ע"י מר פנסון. עד כמה שזכור לי עבר זמן די ארוך (בשביל ילד בן 7 שהייתי אז) לפני שקבלנו מסר מאבי ודודי שהודיעו לנו שהם ב-סן ג'רווה וקוראים לנו להצטרף. החזת לתעודות רפואיות, שלא שקפו את המצב לאשור בטענה שיש דחיפות לקבל טיפולים באזור הררי, יכולנו לעזוב את מחוז הדורדון (שכבר היה תחת שלטון גרמני) ולהגיע לאלפים.

ב-סן ג'רווה, אבא היה צריך להתיצב לעתים מזומנות במפקדת צבא הכבוש האיטלקי ואהבתי להתלוות אליו כי החיילים היו נחמדים וכבדו אותי בקובית שוקולד או שזיף יבש ואהבתי את זה.

בוקר אחד של השבוע האחרון בחודש אוגוסט 1943 אבא הרכיב לם, לאחי חיים ולי, תרמיל גב עשוי בד שהוא תפר, ויצאם לתחנת הרכבת. בדרך אמא אמרה לי: "אם שואלים לשמך, מעכשיו אתה לא רולנד קלפהולץ, שמך הוא רולנד גלר". עלים לרכבת ל-תומן לה בן. אמא כנראה די חששה כאשר ברכבת הייתי לוחשת לה באוזן: "אמא, איך קוראים לי?" ביציאה מתחנת הרכבת, אמא עם אחי הצעיר בן תשעת החודשים על הידיים, אחי חיים ואני אוחזים כל אחד בצד חצאיתה, עברנו לפני השוטרים שהעיפו מבט קצר על תעודת הזהות ואמרו לם לעבור החוצה. אבי הלך ליציאה אחרת וחיכים לו עד אשר השוטרים התעכבו בבדיקת התעודה לפני שנתנו לו לעבור. עלים לאוטובוס וכעבור זמן עצר בתוך יער וסימן לם לרדת. אתם ירד עוד זוג עם תינוק. אחרי שהאוטובוס התרחק צץ איש מתוך הסבך וקרא לם ללכת אחריו. יחד עם עוד מבריה הם הובילו אותם במשך שעות ארוכות בתוך היער עד לגדר הגבול עם שוויצריה. הם חתכו פרצה בחוטי התיל, הסבירו לם כיצד להתקדם עד אשר נפגשו שוטרים שוויצרים, סגרו את הפרצה, וכל אחד המשיך בדרכו.

בשוויצריה, תוך חודש וחצי או חודשיים הפרידו בין כולם. אחי חיים נשאר שנתיים במשפחה של עושה רתמות ואוכפים. בעיירה היידן בשוויצריה הגרמנית; אני הייתי שנה אצל משפחת איכרים בשם בישופברגר בכפר וולצנהאוזן משם ראיתי את כוחות הברית מפציצים בגרמניה שמעבר לאגם קונצטנסה, ושנה אצל כהן דת פרוטסטנטי בשם הוגלר באותה עיירה שחיים היה בה וכך יכולתי לבקר אותו.

אבי הקדים לחזור לצרפת לבדוק היכן נכל לגור ולקראת סוף אוגוסט 1945 נפגשם, אמא, שני אחי ואני במחנה מעבר בג'נבה בדרך לפריס בעזרת הצלב האדום. (בתחנת הרכבת אמא הצביעה על רכבת ברציף ממול ואמרה שהיא לזקחת יהודים לפלסטינה).

אין לי ספק שקבלת נירות מזויפים, ההודעה על מעצר קרחב, ארגון מסלול הבריחה, האפשרות למצוא מסתור היו תוצאות פועלו של מר פנסון. אחרי שובנו לצרפת כאשר מדע שפיאר פנסון הוצא להורג, אמי ודודתי נסו לעזור לאלמנה ע"י משלוח חבילות שאינני יודע מה היה תוכן. בעיני הורי מר פנסון נחשב כמי שבזכותו נשארם בחיים. על כן אני חושב שמגיע לפיאר פנסון תואר צדיק ע"י יד ושם עבור מה שעשה עבורם ועבור אחרים במחיר חייו הוא.

כ"ה אלול